

قدرت‌نمایی «حزب‌الله جنوبی» یمن در مراسم سالروز کودتا

به قلم [مایکل نایتز \(/fa/experts/maykl-naytz-0/\)](#), [فرزین ندیمی \(/fa/experts/frzyn-ndymy/\)](#)

۱۹ اکتبر ۲۰۲۳

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/yemens-southern-hezbollah-celebrates-coup-anniversary-deadly-fashion
العربیة (/ar/policy-analysis/hzb-allh-aljnwby-fy-alyymn-yhtfl-bdhkry-alanqlab-baslwb-dmwy/)

درباره نویسنده

[مایکل نایتز \(/fa/experts/maykl-naytz-0/\)](#)

مایکل نایتز هموند جیل و جی برنشتاین در انستیتو واشنگتن و کارشناس امور نظامی و امنیتی عراق، ایران و کشورهای خلیج فارس است. او مقیم بوستون است و یکی از بنیانگذاران پلتفرم «شبه‌نظامیان زیر ذره‌بین» که تحلیل‌های عمیق از تحولات مربوط به شبه‌نظامیان تحت حمایت ایران در عراق و سوریه ارائه می‌کند.
دکتر

[فرزین ندیمی \(/fa/experts/frzyn-ndymy/\)](#)

او پیش از این برای موسسه واشنگتن در باره استراتژی تهران در باره استفاده از جنگ افزارهای دریایی ایران در جنگ نامتقارن نوشته است.

تحلیل کوتاه

پایان دادن به جنگ یمن و تسهیل دیگر کانال‌های دیپلماتیک میان عربستان سعودی و ایالات متحده اهمیت حیاتی دارد اما چشم بستن بر جهش اخیر حوثی‌ها در نظامی‌سازی به تحقق این دو هدف کمک نمی‌کند.

در ۲۵ سپتامبر حمله پهنادی حوثی‌های یمن به خاک سعودی در آن سوی مرز باعث کشته شدن دو سرباز بحرینی شد که در چارچوب ائتلاف نظامی تحت رهبری عربستان عمل می‌کردند. سرباز سوم نیز دو روز بعد بر اثر شدت جراحات جان باخت. این حمله موجب خشم بحرین شد و در عین حال آتش‌بسی را نقض کرد که کم‌وبیش از آگوست ۲۰۲۲ و علی‌رغم حملات گاه و بیگاه زمینی و پهنادی حوثی‌ها برقرار مانده بود.

قابل توجه است که تنها چند روز قبل از این واقعه حوثی‌های مورد حمایت ایران رژه نظامی گسترده‌ای را برگزار کردند که به مناسبت نهمین سالگرد کودتای سال ۲۰۱۴ آنها علیه دولت مستقر در صنعاء بود که دولت رسمی یمن در سازمان ملل متحد شناخته می‌شود. این نمایش قدرت در ۲۱ سپتامبر از جمله شامل نمایش اولین پرواز یک جت جنگنده بازسازی‌شده بود و رونمایی موشک‌های بالستیک جدید طراحی ایران که علی‌رغم تحریم تسلیحاتی سازمان ملل ساخته شده و ادعا می‌شود که برد آنها تا اسرائیل می‌رسد.

این تحولات به منزله هشدار است مبنی بر این که درست وقتی ایالات متحده آمریکا اروپا عربستان سعودی و امارات متحده عربی بر بقایای دولت رسمی یمن فشار می‌آورند تا شرایط مورد نظر حوثی‌ها را برای برقراری صلح بپذیرند حوثی‌ها در حال تقویت قدرت نظامی‌شان هستند تا ببینند عزم دولت یمن و کشورهای خلیج فارس تا کجاست. اشتیاق بین‌المللی برای رسیدن به صلح به هر قیمت گرچه قابل درک است اما باید با تمایل به بازدارندگی و در صورت نیاز مهار هرگونه تعرض حوثی‌ها در آینده متوازن شود.

دستاوردهای فنی-نظامی حوثی‌ها

هرچند نمایش پرزرق و برق پرواز یک جت اف-پنج متعلق به دهه میلادی بر فراز صناعا می‌تواند خیره‌کننده باشد اما موضوع اصلی نمایش نظامی اخیر حوثی‌ها در واقع افزایش ضمنی برد و دقت موشک‌های آنها است. همه شواهد عینی حاکی است که مشارکت ایران در رسیدن به هدف نهایی توسعه توان نظامی حوثی‌ها افزایش یافته تا توان نظامی حوثی‌ها دست کم به سطح حزب‌الله لبنان برسد نه این که در حد یک گروه نیابتی سطح پایین‌تر باقی بماند (هرچند که حزب‌الله احتمالا به سبب هراس از واکنش اسرائیل معمولا در نمایش برخی توانمندی‌های نظامی‌اش خویشتنداری نشان می‌دهد).

- **موشک‌های بالستیک میان‌برد جدید** مدتها پیش از کودتای حوثی‌ها یمن در خلال سال‌های و موشک‌های رده اسکاد هواسونگ-۵ و ۶ از کره شمالی خریده بود. این معامله سری در دسامبر ۲۰۰۶ و زمانی افشا شد که گشت مشترک دریایی آمریکا و اسپانیا یک کشتی باری کره شمالی را توقیف و سپس آزاد کرد که محموله‌ای متشکل از ۱۵ موشک سوخت و کلاهک برای یمن می‌برد. با این حال یمن هیچگاه کشوری شناخته نمی‌شد که موشک‌های بزرگتر و با برد بیشتر یعنی هواسونگ-۷ / نودانگ-۱ را خریده باشد. مشابه موشک‌هایی که حوثی‌ها هفته گذشته با نام «طوفان» به نمایش گذاشتند که به دلیل کلاهک سه مرحله‌ای خود یادآور موشک‌های بالستیک ایرانی موسوم به «قدر» است که دو هزار کیلومتر برد دارند و برگرفته از موشک‌های هواسونگ-۷ و شهاب-۳ هستند. حوثی‌ها یک موتور موشک شهاب-۳ را نیز به نمایش گذاشتند. شاید به این منظور که ثابت کنند موشک‌هایشان فقط ماکت نیستند از نظر فنی این سلاح‌ها اگر از محلی نسبتا امن در نزدیکی صنعا شلیک شوند می‌توانند مناطق جنوبی و حتی مرکزی اسرائیل را هدف قرار دهند.

- **موشک‌های دیگر** حوثی‌ها همچنین طیف وسیعی از موشک‌های کوتاه‌برد (۲۵۰ تا ۷۰۰ کیلومتر) با سوخت جامد را به نمایش گذاشتند. به نظر می‌رسد که این موشک‌های «کرار» نسخه محلی موشک‌های فاتح-۱۱ ایرانی باشد و موشک‌های «ت‌نکیل» هم ظاهرا ریشه در موشک‌های «خلیج فارس» ایرانی با برد ۳۰۰ کیلومتر دارند که طولشان کمتر و احتمالا قطرشان بیشتر شده تا بتوانند بهتر پرواز کنند و بنابراین دقت‌شان بهبود یابد.

- **سامانه‌های ممانعت از تحرک دریایی** در رژه نظامی حوثی‌ها دو نوع موشک مشابه موشک‌های بالستیک خلیج فارس وجود داشت که موشک ضدکشتی و دارای هدایتگر الکترو-اپتیک است (موشک عاصف با برد ۳۰۰ کیلومتر و فلق با برد ۲۰۰ کیلومتر) و دماغه مجهز به جست‌وجوگر تصویری دارد که باعث می‌شود بتواند در مرحله نهایی پرواز (یا بازگشت به جو زمین) اهداف دریایی متحرک را شناسایی و تعقیب کند. انواعی از موشک‌های رده پایین‌تر اما همچنان مهم نیز به نمایش درآمد نظیر موشک‌های کروز «قدس» که سپاه پاسداران به کار می‌برد و نیز موشک‌های ضدکشتی «مندب-۱» (که کپی موشک چینی سی-۸۰۱ است) و انواع مین‌های دریایی و قایق‌های بی‌سرنشین هدایت‌پذیر و انفجاری. همه اینها در خدمت تقویت توانمندی حوثی‌ها در منع دسترسی به تنگه استراتژیک باب‌المنندب هستند.

تعلیمات ایدئولوژیک نسل تازه‌ای از جنگجویان

رژه نظامی حوثی‌ها همچنین تلاشی بود تا انبوه نفراتی را که در اختیار دارند به رخ نیروهای مخالف خود بکشند. خبرگزاری سبا که تحت کنترل حوثی‌ها است- ادعا کرد که «حدود ۳۵ هزار نفر از رسته‌های مختلف نظامی در رژه نظامی شرکت داشتند از دانشکده‌های دریایی و جنگ تا دانشکده هوانوردی نیروهای هوایی و زمینی و دریایی نیروهای دفاع هوایی و گارد ساحلی قوای ویژه دریایی و گردان‌های الفتح». این آخری نیروی تازه‌تاسیسی است که قبل از حوثی‌ها وجود نداشت. در عین حال حوثی‌ها به شکل و مقیاسی

بی‌سابقه مشغول نظامی کردن جمعیت هستند و این نشان می‌دهد که به هیچ وجه برای پذیرش صلح آماده نمی‌شوند.

- **اداره بسیج عمومی** این بازوی جدید وزارت دفاع حوثی‌ها تاکنون نزدیک به ۱۴ هزار داوطلب را از بخش‌های فقیر جامعه استخدام کرده است که برای آنها حتی حقوق بسیار اندک ۴۰ دلار در ماه بهتر از فقر مطلق است.
- **اداره آمادگی جهاد حوثی‌ها**، عنوان رسمی کمیته مرکزی بسیج و جذب نیرو، این اداره زیر پوشش رسمی «اداره بسیج عمومی» و تحت ریاست عبدالرحیم الحمران فعالیت می‌کند. زیر نظر این فرمانده بسیاری از سران استان‌ها «مدیران امور محلات» و «شیوخ محلات» با بازدید از خانوارها آمار افرادی را که به سن نظام رسیده باشند کنترل می‌کنند و سامانه منابع انسانی نیروهای نظامی را روزآمد نگه می‌دارند.
- **گردان‌های بسیج پشتیبانی و لجستیک حوثی** این یک نیروی موازی ذخیره برای بسیج است که زیر نظر «اداره آمادگی جهاد» فعالیت دارد با کارکردی شبیه به نیروهای بسیج ایران. این گردان‌ها را قاسم الحمران (یا ابو کوثر) گسترش می‌دهد که قبلاً بر وزارت جوانان و ورزش نظارت می‌کرد.
- **کودک‌سربازان** همانطور که اخیراً گرگوری جانسن تحلیلگر امور یمن توضیح داده (<https://agsiw.org/the-seeds-of-yemens-future-wars/>) است «حوثی‌ها با فاصله زیاد از دیگر گروه‌ها بزرگترین مولد کودک‌سربازان در یمن هستند». جانسن بر اساس گزارش شورای کارشناسان یمن سازمان ملل متحد می‌نویسد که حوثی‌ها حتی در هنگام آتش‌بس از طریق روش‌هایی چون اردوگاه‌های تابستانی نظامی سرودهای پرطرفدار رادیویی کتاب‌های درسی و پوسترهایی که «شهدا»ی کودک را تجلیل می‌کند به «تعلیم ایدئولوژیک جذب و در برخی موارد آموزش نظامی به کودکان» ادامه داده‌اند.

به عبارت دیگر حوثی‌ها در حال تکرار روش‌های سپاه پاسداران و حزب‌الله در نظامی‌سازی جامعه و ساخت زیربنای لازم برای بسیج دائمی هستند. پیش از هرچیز قدرت نظامی حوثی‌ها نیرویی است مبتنی بر مغزشویی ایدئولوژیک: «اداره هدایت معنوی» آنها اکنون تقریباً یک دهه می‌شود که فعال است و سربازان جوان‌تر آن وقتی که حوثی‌ها صفا را در سال ۲۰۱۴ تصرف کردند کودکانی خردسال بودند. بسیاری از آنان نمی‌توانند عصر قبل از تبلیغات حوثی‌ها را به یاد بیاورند که تا به امروز شعار «مرگ بر آمریکا مرگ بر اسرائیل نفرین بر یهودیان و پیروز باد اسلام» سرلوحه آن است. همین شعار بود که بر بدنه جت یمنی کهنه و ساخت آمریکا که در رژه نظامی حوثی‌ها به پرواز درآمد نوشته شده بود. و این یکی از بسیار سامانه‌های تسلیحاتی است که آن شعار بر آن نقش بسته است.

پیامدها برای سیاست‌گذاری آمریکا

پایان دادن به جنگ یمن برای سیاست‌گذاران ایالات متحده مهم است نه فقط به خاطر توقف یک درگیری ویرانگر بلکه همچنین برای رفع یک مشکل دوجانبه بزرگ در زمانی که گفتگوهای واشنگتن و ریاض در مورد **شروط بالقوه** (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/saudi-arabia-signals-it-will-accept-strict-nuclear-inspections>) توافق عادی‌سازی مناسبات با اسرائیل و **تعهدات دفاعی قوی‌تر آمریکا-عربستان** (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/israel-normalization-negotiations-and-us-saudi-defense-relationship>) در جریان است. اگر یک توافقنامه امنیتی دوجانبه جامع‌تر و الزام‌آور به دست آید ایالات متحده و عربستان سعودی باید آماده طراحی یک استراتژی گسترده بازدارندگی و کاهش تهدید باشند که بتواند جلوی توسعه بیشتر توانایی‌های موشکی پهنای ضدکشتیرانی و جنگ زمینی حوثی‌ها را بگیرد.

این امر علاوه بر تدارک یک توافق صلح عادلانه در یمن به معنی برداشتن گام‌های مشخص برای اجرای تحریم تسلیحاتی سازمان ملل و جلوگیری از تغییرات بی‌ثبات‌کننده در موازنه نظامی قدرت است که می‌تواند موجب شروع دوباره جنگ شود. این گام‌ها شامل موارد زیر است:

- **تقویت عملیات رهگیری دریایی** اکنون که حوثی‌ها ادعا می‌کنند موشک‌های بالستیک میان‌بردی را به کار می‌گیرند که می‌تواند تا اسرائیل برسد مقامات باید احتمال انتقال سامانه‌های هدایت موتورها و مخازن بزرگ سوخت مایع که با وجود تحریم‌ها کماکان به آنجا منتقل می‌شوند را مهار کنند. با این حال هرگونه برآورد از توانایی و پایداری موشکی حوثی‌ها به این بستگی دارد که چند درصد از این سلاح‌ها در یمن تولید می‌شود.
- **تحریم رهبران حوثی‌بابت طیف گسترده‌ای از نقض قوانین** از تکثیر موشک/پهپاد گرفته تا تلاش‌های «آمادگی جهاد» و بسیج کودک‌سربازها.
- **به اشتراک‌گذاشتن داده‌های اطلاعاتی آمریکا با اسرائیل** در حمایت از تلاش برای کاهش هرگونه قابلیت موشکی دوربرد در یمن تحت کنترل حوثی‌ها. به عنوان مثال عملیات خرابکاری صنعتی می‌تواند موادی مانند سامانه‌های سوخت مایع و ذخیره‌سازی را هدف قرار دهد در حالی که سایر تلاش‌ها می‌تواند بر تکنسین‌های موشکی ایران و حزب‌الله متمرکز شود.
- **تلاش برای اقدام سازمان ملل متحد** در ممانعت از پروازهای مستقیم باری و مسافربری میان یمن و لبنان ایران سوریه و عراق.

مایکل ناپیتز هموند برنستاين در انستیتو واشنگتن و از بنیانگذاران پلتفرم شیونظامیان زیر ذره‌بین (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/series/militia-spotlight>) است. فرزین ندیمی کارشناس ارشد انستیتو واشنگتن و متخصص امور نظامی و امنیتی در منطقه خلیج فارس است.

RECOMMENDED

تحلیل کوتاه

جهاد بعدی افغانستان: تلاش‌های طالبان برای مهار داعش خراسان

۱۹ اکتبر ۲۰۲۳

Amira Jadoon

Andrew Mines

آرون وای زیلن

([fa/policy-analysis/jhad-bdy-afghanstan-tlashhay-talban-bray-mhar-dash-khrasan/](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/series/jhad-bdy-afghanstan-tlashhay-talban-bray-mhar-dash-khrasan/))

مقاله‌ها و دیدگاه‌ها

نتایج مرگبار تمرکز اسرائیل بر تهدید هسته‌ای ایران و غفلت از تهدید نیروهای نیابتی آن

۱۹ اکتبر ۲۰۲۳

دیوید شنکر

(fa/policy-analysis/ntayj-mrgbar-tmrkz-asrayyl-br-thdyd-hsthay-ayran-w-ghflt-az-thdyd-nyrwhay-nyabty/)

تحلیل کوتاه

معامله آزادی گروگان‌های ایران: ابهام‌زدایی از انتقال ۶ میلیارد دلاری

۱۹ اکتبر ۲۰۲۳

هنری ژم

(fa/policy-analysis/mamlh-azady-grwganhay-ayran-abhamzdayy-az-antqal-6-mylyard-dlary/)

TOPICS

(fa/policy-analysis/khlyj-w-syast-hwzh-anrzhy/) خلیج و سیاست حوزه انرژی

(fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/) نظامی و امنیتی

REGIONS & COUNTRIES

(fa/policy-analysis/ayran/) ایران

(fa/policy-analysis/kshwrhay-hashykhlyj-fars/) کشورهای حاشیه‌خلیج فارس